

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. I. Puer extra uterum matris est capsx Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

veniatur obligatio præcepti.
 Quæ omnia, ut cuius plenius constare possint, tantaque claritate ac certitudine, quod insolentis planè foret pervicaciæ nol-

le credere, operæ pretium duxi novam instituire sectionem de subjecto & præcepto Baptismi.

SECTIO QUARTA.

De Subjecto & præcepto Baptismi.

1. Anabaptistæ docent parvulos non posse validè baptizari.

Declaratam præcedenti sectione necessitatem Baptismi respectu parvulorum pertinaciter negant Anabaptistæ, cauſantes eos nec debere, imò nec posse validè baptizari, quos etiam ideo rebaptizant, cum pervenerint ad adultam ætatem; sed supposita capacitate, de qua statim dissero, & admissio peccato originali cum Ecclesia Catholica, de quo in tract. de Virtutibus & vitijs in communi, arbitrator necessitatem evidenter satis ostendi ex generalitate verborum Scripturæ, Concilij Florentini & Tridentini, quæ videri possunt sectione præcedenti conclusionis 2. in principio. Sit itaque

CONCLUSIO I.

Puer extra uterum matris est capax Baptismi.

2. Consentit Scotus si puer sit secundum omnes suas partes in utero.

Dico, extra uterum, quia existens secundum omnes suas partes in utero, non potest baptizari; *Non* (inquit Scotus 4. dist. 4. q. 3. n. 3.) quia coniunctus est causæ corruptionis (sic quippe non posset habere Baptismum Flaminis, vel Sanguinis, quorum utrumque est falsum) sed quia Baptismus est lotio vel ablutio in aqua: sed parvulus sic in utero non potest lavari; quia nec sic immediate tangi ab aqua. Loquitur Doctor de suo tempore, quando nondum erat inventa, vel saltem ipsi nota methodus, quam hodierni medici affirmant, lavandi puerum in utero per metrenchyten.

3. Si objicias, parvulus in utero matris inficitur peccato Adæ; ergo etiam potest ab illo liberari. Respondeo cum Doctore supra n. 4. Sed non per istud Sacramentum; quia dum est in utero matris capax non est huius Sacramenti.

Per idem respondeo ad secundum argumentum apud Scot. supra n. 1. Parvulus in utero potest liberari à servitute temporali; patet ex manumissione matris; ergo &c. potest ergo

ibi baptizari. Respondeo, inquam, neg. con. Rationem disparitatis iple assignat n. 4. Quia quantum ad servitute temporalem filius dum est in utero non est distinctus à matre, non enim habet dominium dominium in parvulo, nisi quia in matre: sed quantum ad servitute, vel libertatem spiritualem... ista respectu distinctam personam: parvulus autem in utero est ita distinctus in persona à matre, sicut extra uterum.

His præmissis de puero in utero; Conclusio definitur contra Anabaptistas & alios hæreticos in Concil. Trident. sess. 7. de hoc Sacramento can. 12. his verbis: Si quis dixerit neminem esse baptizandum nisi ætate, quæ Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit. Et can. 13. Si quis dixerit, parvulos eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse; ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesie; anathema sit.

Eandem veritatem pridem definiat Concil. Milevitanum II. c. 2. sequentis tenoris. Item placuit ut quicumque parvulos recentes ab utero matrum baptizandos negat.... anathema sit.

Confirmatur ex cap. Firmiter de summa Trinitate ibi: Sacramentum verò Baptismi.... tam parvulus quam adultus in forma Ecclesie à quocumque rite collatum proficit ad salutem. Et c. Maiores de Baptismo ibi: Cum ergo Circumcisio tam adultis, quam parvulis ex præcepto Domini conferretur: ne Baptismus, qui successit loco ipsius, & generalior tamen existit, cum tam viri, quam femine baptizentur, minoris videatur effectus, tam adultis, quam parvulus est conferendus.

Accedit perpetua Ecclesie traditio, cuius testis est D. Aug. lib. 4. de Baptismo c. 23. ibi: Quod traditum tenet universitas Ecclesie, cum parvuli infantes baptizantur, qui certe non possunt corde credere ad iustitiam, & ore confiteri ad salutem, quod latro potuit, quando etiam silendo & vagiendo, cum in eis mysterium celebratur, ipsis mysticis vocibus obstreperant, & gestantur.

Secl. 4. De Subject. & prac. Baptis. Concl. 1. 311

tamen nullus Christianorum dixerit eos man-
ter baptizari. Et alijs pluribus locis. Te-
stes quoque sunt reliqui Patres.

Non excipio Nazianzenum, quoniam
tamen consilium det Oratione in San-
ctum Lavacrum, ut feculis omnibus peri-
culis infantes triennium expectent, aut paulo
minus, seu plus, ut & quid mysticum audire, &
respondere possint: at tamen ad questionem:
Nam & illos (infantes) baptizemus? Res-
pondet: Maxime quidem, si periculum ali-
quod imminet; melius est enim nondum rationis com-
potes sanctificari, quam non signatos & imita-
tos vita excedere. Quidni & melius sit statim
parvulum baptizare, quam ad triennium
expectare?

Profecto illa dilatio parvi aut nullius
esset fructus, cum etiam tunc parvuli de
fidei mysterijs nihil, aut vix aliquid captant.
Et qualiscumque fructus sit, merito præ-
fertur ipsi status amicitia Dei, liberatio à
dæmonum insidijs, & similia: potissimum
cum ob inopinatos casus, quibus infirmior
illa res frequentius est exposita, sæpe ad-
fit periculum salutis, ubi non putatur
adesse.

Porro quamvis in Scriptura nullibi ex-
pressè præcipitur, aut approbatur Baptis-
mus parvulorum, tamen etiam nullibi ex-
pressè prohibetur, aut reprobat; imò
non obscure ex Scriptura colligitur Act.
16. v. 5. Cum autem baptizata esset, Lydia,
& domus eius. Et v. 33. Et tollens eos, Pau-
lum & Silam, in illa hora noctis, Lavit pla-
gas eorum: & baptizatus est ipse, (custos car-
ceris) & omnis domus eius continuo. Quis au-
tem prudenter dubitet in istis familijs
fuisse parvulos? Ergo & hi ab Apostolo
baptizati fuerunt. Quidni?

Sicut enim sine distinctione qualibet Mosai-
ca lex clamabat: Anima cuius præputij caro
circumfisa non fuerit, peribit de populo
suo: ita nunc in fidei vox intonat Evan-
gelica: Nisi quis renatus fuerit ex aqua &
Spiritu Sancto, non intrabit in regnum
Dei: ab hac generalitate nec sexum nec æta-
tem excludens. Ita Pontifex Innoc. III. in
in cap. Maiores de Baptismo.

Ac post pauca reddens rationem hujus
generalitatis, inquit: Absit enim ut universi
parvuli pereant, quorum quotidie tanta multi-
tudo moritur, q. in & ipsis misericors Deus, qui
neminem vult perire, alijs remedium procur-
raverit ad salutem. Quod autem illud tem-
poris legis Evangelicæ, nisi Baptismus per
se institutus in remedium contra culpam
originalem?

Teneo ergo, inquit Scotus 4. dist. 4. q. 1.
num. 2. oppositum (contra Pelagium, qui

negabat parvulos baptizandos) quia, cum
secundum Scripturam, & fidem parvuli contra-
hant originale peccatum, ad eius deletionem, qua
necessaria est, sunt baptizandi.

Solum obitare videtur præceptum Chri-
sti Matth. ultimo v. 19. Euntes ergo docete
omnes gentes baptizantes eos &c. ubi man-
dat Apostolis ut prius doceant, quam bap-
tizent: ergo parvulos instructionis inca-
paces non oportet baptizare.

Respondet illis verbis significari ordi-
nem, qui servari debet in promulgatione
Euangelij, quæ adultis fieri debebat, ad
quos convertendos Apostoli mittebantur.
De quibus etiam intelligitur illud Marci
ultimo v. 16. Qui crediderit, & baptizatus
fuerit, salvus erit, ut patet ex contextu. Nam
versu 15. dixerat Christus: Predicite Evan-
gelium omni creatura, utique adultis, qui
soli prædicationis capaces sunt, ergo de
istis intelligitur, quod sequitur: Qui
crediderit &c. Quamvis nec in adultis re-
quiratur actus fidei ad valorem Baptismi,
ut patet ex dictis disputatione præcedenti;
bene ut Baptismus proficiat ad salutem.

Ita explicat hunc locum Innoc. III. in
cap. Maiores dicens: Ceterum ex vi literæ
satis patet, prædictas auctoritates (1. Petri 4.
v. 8. Caritas operit multitudinem peccatorum.
Et Luca 7. v. 47. Remittuntur ei peccata
multa, quoniam dilexit multum) intelligendas
esse tantummodo de adultis, qui habent multitu-
dinem peccatorum: cum de parvulis non possit
intelligi, qui peccato tantum originali tenentur.
Similiter & illa auctoritas est solvenda: Qui
crediderit & baptizatus fuerit &c. cum non
possint credere parvuli, sed adulti: & ob hoc
tota auctoritas hæc intelligenda est de adultis:
nè ad alios prima, & ad alios secunda clausula
referatur. Quamvis nonnulli concedant, quod
parvuli credunt non per usum, sed per habitum
fidei, quem suscipiunt in Baptismo: sicut & alia
multa verba, secundum communem usum lo-
quendi non ad actum, sed ad aptitudinem refe-
riuntur.

Hunc utrumque intellectum exprimit
Doctor Subtilis supra respondens ad hoc
argumentum Marci ultimo: Qui non cre-
diderit, condemnabitur: Parvulus non po-
test credere; ergo per Baptismum non po-
test salvari: ergo frustra baptizatur. Ad
aliud, inquit, patet, quod debet intelligi de
adultis per illud, quod præcedit. Qui credide-
rit & baptizatus fuerit. Vel potest dici quod
qui non crediderit, nec actu, nec habitu, con-
demnabitur; quia secundum Apst. Hebr. 11.
Sine fide impossibile est placere Deo &c.
Parvuli autem, etsi non possint habere actum,
possunt tamen habere habitum.

Equidem

Cum reli-
quis Patri-
bus,

Etiam Na-
zianzenos

Quamvis
consultat ex-
spectare
triennium,

Que tamen
dilatio vi-
detur pa-
rum fra-
tuosa,

Et parvulis
periculosa.

6.

Baptismus
parvulo-
rum nullibi
reprobatus;

Act. 16.

Imò non
obscure in
Scriptura
infirmatus;

Et in cap.
Maiores de
Baptismo,

Et scio
ratione de-
claratus:

7.

Neque ob-
stat Christi
præceptum
Matth. ult.

Ut potè tam-
tum respectu
adultio-
rum,
Mar. ult.

8.

Ut explicet
Innoc. III.
cap. Maiores,

Cum Do-
ctore Sub-
tili;

9. Et constat ex voluntate Christi

Equidem meritò voluit Christus priùs gentes esse docendas, quàm baptizandas; nisi enim in mysterijs fidei, & Sacramentorum essent instructæ, nec ipsæ vellent baptizari, nec parvulos suos baptizandos offerre.

Meritò hoc sic statuentis; Rom. 5.

Et quoniam hi absque propria voluntate personali, per voluntatem Adæ constituti sunt peccatores, & damnationi obnoxij, juxta illud Rom. 5. v. 12. In quo omnes peccaverunt, congruebat divinæ misericordię, ut etiam absque propria voluntate, sive intentione suscipiendi Sacramentum, in vitam justitię regenerentur per voluntatem 2. Adam, qui providit omni ætati juxta suam capacitatem.

Quia parvulus originale sine proprio personali consensu contrahunt. Innoc. III.

Unde dicit Innoc. III. c. Maiores §. Verum quidam: Originale igitur, quod sine consensu proprio personali contrahitur, sine consensu per vim remittitur Sacramenti: actuale vero, quod consensu contrahitur, sine consensu nunime relaxatur.

Inde non sequitur: eadem esse ipsius Eucharistię.

Neque sequitur: si baptizandi sunt parvuli, ergo etiam communicandi: quippe Baptismus est omninò necessarius ad salutem, non ita communicatio. Unde Eucharistię non est instituta in lacte, proprio cibo parvulorum, sed in pane & vino, cibis hominum adultorum: Baptismus autem institutus est in aqua, quæ unicuique adhibetur ad sordes ablendas.

10.

Quòd si à me petitur quomodo infantes possint fieri membra Christi, exuere veterem hominem, induere novum, & similia? Respondeo, per remissionem peccati originalis, per gratiam justificantem, id est, charitatem, aliasque virtutes supernaturales, fidem, & spem, quæ parvulo in Baptismo infunduntur, juxta Clementinam unicam de summa Trinitate in fine: Nos autem attendentes generalem efficaciam mortis Christi (quæ per Baptisma applicatur pariter omnibus baptizatis) opinionem secundam (quæ dicit tam parvulis, quàm adultis conferri in Baptismo informantem gratiam & virtutes) tamquam probabiliorem, & dictis Sanctorum, ac Doctorum modernorum Theologia magis consonam & concordem, sacro approbante Concilio duximus eligendam.

Presens in Baptismo datur gratia juxta Clem. unic. de sum. Trin. Aliasque virtutes supernaturales infunduntur.

Quæ etiam est sententia Scoti.

Quæ etiam est sententia Doctoris Subtilis 4. dist. 4. q. 2. n. 3. ibi: Ad questionem dico, quod, sicut est creditum parvulo in Baptismo originale dimitti, ita & creditum est esse sibi gratiam infundi; quia Deus pro statu nature lapsa nulli remittit culpam, nisi cui dat gratiam: nullum enim liberat à perditione, nisi quem ordinar ad hoc ut sit filius regni. Et licet Deus de potentia absoluta posset dare gratiam sine fide (ponendo quod sint duo absoluta

simpliciter distincta) tamen quia Dei perfecta sunt opera Deut. 32. & quando hominem sanat, totaliter sanat, ideo conceditur, quod non infunditur gratia parvulo sine fide & sine spe: sed in ipsa justificatione, attestante Concil. Trident. sess. 6. c. 7. cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipi homo per Iesum Christum, cui inseritur, fidem, spem & charitatem.

Reliqua argumenta hæreticorum, quibus impugnant Baptisma parvulorum, quia facilem habent solutionem, brevitate gratiæ prætereo. Vide Bellar. lib. 1. de Baptismo c. 9.

Supposita itaque capacitate & utilitate, pro necessitate erit

CONCLUSIO II.

Baptismus in re, extra casum Martyrij, & alterius extraordinarię providentię divinæ, ut sanctificationis in utero, aut præservationis à peccato originali, est parvulis simpliciter medium necessarium ad salutem.

PRO hac conclusione, præter Scripturam generalem Joannis 3. & locutiones indehinitas Conciliorum, stat frequentissima auctoritas Sanctorum Patrum. Sufficit illa D. Aug. Epist. 28. ad Hier. Quisquis dixerit, quod in Christo vivificabuntur etiam parvuli, qui sine Sacramenti eius participatione à vita exeunt, hic profectò & contra Apostolicam prædicationem venit, & totam condemnat Ecclesiam, ubi propterea cum baptizandis parvulis seshinatur & curitur, quia sine dubio creditur alter eos in Christo vivificari non posse. Et l. 3. de Origine Animæ c. 9. Noli credere, noli dicere, noli docere, infantes antequam baptizentur morte præventes, pervenire posse ad originalium indulgentiam delictorum, si vis esse Catholicus.

Jure ergo meritissimo ab omnibus hominibus exploditur opinio cujusdam Auctoris, qui putatur docuisse aliquos parvulos in necessitate salvari sine Baptismo, ob specialem parentum devotionem, puta votum expressum signo externo sanctæ crucis cum invocatione Sanctissimæ Trinitatis: est enim exceptio sine fundamento à lege generali generaliter promulgatâ, & generaliter semper ab Ecclesia intellectâ.

Tertium